

fra det ærede 2det Medlem for 11te Kreds (Th. Nielsen) og 1ste Medlem for 6te Kreds (S. Beberfen), og som jeg forstod saaledes, at saa længe vi ikke have de forfatningsmæssige Garantier for, at Statskassens Midler ikke udgives uden Rigsdagsbevilling, bliver denne Sag ikke fremmet, og saa faa de Herrer ikke det Statslaan, som der fra anden Side er stillet som Betingelse for, at der skal komme noget ud af dette Forslag. Jeg vil sige endnu en Betragtning til, og det er den, at naar de Herrer nu arbejder med saa megen Alvor og — det tvivler jeg ikke paa — god Vilje paa denne Sag, naagtet de kende Villkaarene, kunne de ikke være blinde for, at de rundt omkring i Landet, i disse 27 Jærnbanners Opland, hvor der er Tusinder og Tusinder af Menneſter, vække Forhaabninger, som jo dog nødig skalde stufes, saaledes at hvis man ikke fra begge Sider har Tante om, at der kan komme noget ud af Sagen paa de Villkaar, jeg har angivet, begaar man en Skynd mod alle de Tusinder af Menneſter og stuffer dem med et Haab, som ikke vil blive opfyldt.

Jeg har udtalt mig, som jeg har gjort i Dag, blandt andet for at komme lidt koldt Vand i Blodet, saaledes at de Forventninger, som maaste kunne næres, ikke skulle være saa overmaade store, thi jeg indrømmer, at mine egne Forventninger ere ikke store med Hensyn til, at der skalde komme noget ud af denne Sag.

Linn: Ligesom det ærede 1ste Medlem for 7de Kreds (Steel) vil jeg tillade mig at stille mig i Uoverensstemmelse med det ærede 1ste Medlem for 9de Kreds (Mourier-Petersen) i de Betragtninger, han fremtatte i Gaar ved Forslaget, og udtale min ubetingede Glæde over Lovforslagets Fremkomst, hvad enten man ser formelt eller reelt paa det. Ikke fordi jeg er blind for, at Lovforslaget er kommet til Landstinget i en Form, som maa kaldes baade uferdig og mangelfuld og i høj Grad plettet til en Grad, som man sjælden skal se Eksempler paa; men det gør jo heller ikke saa meget, naar man tager i Betænkning, at Landstinget vil skænke det en særlig nøjsagtig Overvejelse og gøre sit bedste for at rette disse Mangler og saa disse Pletter vædsede af. Og Landstinget vil ogsaa være i Stand til at gøre det. Kun frygter jeg, at Tiden kan være en Hindring; men jeg tror, at naar der lægges et alvorligt Arbejde dertil, vil det kunne naas.

Hvad det formelle angaar, vil jeg rette en Tak til den højtærede Minister, fordi han har set sig i Stand til at forlade sin

Tanke om en Koncessionslob, som han fremkom med i Fjor, og at gaa over til den Form for Anlæg af Jærnbaner, som er accepteret i dette Lovforslag. Det viser fra hans Side en betydelig Resignation, eftersom Koncessionsforslaget vilde give Indenrigsministeriet langt mere Magtfulde, end der vil tilkomme det efter dette Forslag. Jeg kan fra min Side glæde mig særlig derover, skønt jeg havde ikke lidt tilovers for Koncessionsforslaget, særlig paa et Punkt, nemlig dets § 2, hvor der tales om, at et Anlæg ikke kunde indrømmes, naar der derved gjordes ubillige Indgreb i bestaaende Forhold. Denne Paragraf findes der ikke noget tilsvarende til i det ny Lovforslag, og den var efter min Mening overordentlig uviskelig, derfor indeholdt Koncessionslovsforslaget ogsaa for mig noget godt. Men jeg tror, at den her foreslaede Maade at fremme Anlægget af Privatbaner paa en ubetinget heldigere, og jeg takker altfaa den højtærede Indenrigsminister for, at han har kunnet gaa med til denne Ordning.

Hvad Realiteten angaar, vil jeg i Modsetning til det ærede 1ste Medlem for 9de Kreds (Mourier-Petersen) erindre om den overordentlige Udvikling, som Landet har set hver Gang, der har været taget fat paa alvorlig Jærnbanebygning. Det kan ikke være undgaaet de ærede Medlemmers Opmærksomhed, at Jærnbanebygningen her i Landet er foregaaet i Perioder, og at hver Gang en saadan Periode er indtraadt, har den bragt en Udvikling med sig, som har været overmaade indbringende for Samfundet som Helhed og har givet vort Land ligesom et Skub fremad. Den første store Periode i saa Henseende skriver sig fra den Tid, da den nuværende højtærede Røisjels-præsident som Indenrigsminister forelagde Lovforslaget om Anlægene paa den vestjydske Hede, et Lovforslag, som den Gang maatte siges at være overordentlig dristigt, men Tiden har dog vist, at Anlægene have realiseret i særlig Grad alle de Forventninger, der kunde stilles til dem. Jeg tør derfor henstille til det ærede Medlem at tænke over, hvilken Udvikling der ogsaa vilde kunne foregaa, hvis de i dette Lovforslag omhandlede Jærnbaner kunde fremmes. Endvidere skal jeg henvise ærede Medlemmer til Befolkningsstatistikken, som godtgør til Evidens, hvilken Udvikling der er foregaaet i de Byer, der have faaet Jærnbaner. Hvis man sammenligner den statistiske Optælling for 1880 og 1890, sa selv om man gaar tilbage til Folketællingen for 1870, vil man finde, at der stadig i de Byer, der have faaet Jærnbaner, er en Stigen i Befolk-